

Helsinki

Yritysvaikutusten arviointi

Helsingin liikenneturvallisuuden kehittämisohjelma 2022–2026



Sisällys

1. Yritysvaikutusten arviointi	4
1.1. MITEN LAAJOISTA VAIKUTUKSISTA ON KYSYMYS?.....	4
1.2. MIHIN ASIOIHIN ASIAN / PÄÄTÖKSEN VAIKUTUKSET YRITYKSESSÄ / YRITYKSISSÄ KOHDENTUVAT?.....	5
1.3. MITEN VAIKUTUKSET AJOITTUVAT?.....	6
1.4. MILLAISIA VÄLILLISIÄ VAIKUTUKSIA ASIALLA / PÄÄTÖKSELLÄ VOI OLLA?.....	7
1.5. MITÄ MUITA MAHDOLLISIA VAIKUTUKSIA ASIALLA / PÄÄTÖKSELLÄ VOI OLLA?	8
1.6. VAIKUTUKSIIN REAGOIMINEN.....	9

1. Yritysvaikutusten arviointi

Tässä luvussa on esitetty vastaukset Helsingin kaupungin yritysvaikutusten arvioinnin laadinta-ohjeen mukaisiin kysymyksiin. Helsingin liikenneturvallisuuden kehittämisohjelmalla vuosille 2022–2026 arvioidaan olevan lieviä vaikutuksia useille yrityksille. Arviointi on tehty erityisesti kaupunkiympäristön toimialalle kohdistuvista toimenpiteistä. Muilta liikenneturvallisuuden toimenpiteiltä kerätävissä toimenpiteissä voi myös olla vaikutuksia yrityksiin, mutta muiden tahojen toimenpiteiden toteuttamisesta tehdään päätös yleensä muissa yhteyksissä.

1.1. MITEN LAAJOISTA VAIKUTUKSISTA ON KYSYMYS?

- **Montaako yritystä asia / päätös koskee?**

Asia koskee lähes kaikkia kaupungin yrityksiä jollakin tavalla, mutta vaikutukset ovat vähäisiä suurimpaan osaan yrityksiä, johtuen liikenneturvallisuushankkeiden hajaantumisesta koko kaupungin alueen katuverkolle. Yksittäiselle kadulle tai alueelle ei kohdistu merkittäviä muutoksia, vaan muutokset jakaantuvat eri puolille kaupunkia. Kehittämisohjelman toimenpiteet ovat lisäksi luonteeltaan sellaisia, että ne edellyttävät jatkossuunnittelua ja kehittämistä, jolloin asiaa koskevien yritysten määrä tarkentuu vasta myöhemmin. Myös toimenpiteiden välillä on suurta vaihtelua vaikutusten kohdentumisessa. Osassa toimenpiteissä ei ole erityisiä vaikutuksia yrityksiin, kun taas osasta toimenpiteistä on selkeämpi tunnistaa vaikutuksia yrityksiin. Osa toimenpiteistä on lähinnä kaupungin sisäistä toimintaa kehittäviä, joiden vaikutukset yrityksiin ovat olemattomia.

- **Millaisia yrityksiä päätös erityisesti koskettaa?**

Suurimmat vaikutukset tiettyjen alojen yrityksiin ovat toimenpiteessä, joissa päivitetään ohjeistusta kevyiden sähköajoneuvojen palveluntarjoajille. Vaikutukset kohdistuvat suoraan palveluntarjoajana oleviin yrityksiin. Ohjeet ovat kuitenkin luonteeltaan suosituksenomaisia ja ne neuvotellaan yritysten kanssa yhteistyössä.

Turvalliseen talvihoitoon liittyvät tuotekorttien ja urakkaohjelmien päivitykset vaikuttavat myös yksityisiin talvihoitoa suorittaviin yrityksiin. Tuotekorttien ja urakkaohjelmien sisällöstä sovitaan kuitenkin erikseen varsinaisissa talvihoitoon liittyvissä sopimuksissa.

Katutöiden haittojen vähentäminen -hankkeeseen liittyvä toimenpide vaikuttaa katutöitä suorittaviin yrityksiin. Hankkeesta on tehty päätös jo aiemmin, joten liikenneturvallisuuden kehittämisohjelmassa ei päätetä mitään uutta hankkeeseen liittyvää ja hankkeen tarkempi sisältö päätetään muissa yhteyksissä.

Kehittämisohjelma koskettaa erityisesti myös yrityksiä, joiden asiakkaat saapuvat yritykseen jalankulkijana, pyöräilijänä tai sähköisellä kulkuvälineellä. Kehittämisohjelmalla pyritään vaikuttamaan katu- ja tieverkon turvallisuuteen, joten asia koskee Helsingin katu- ja tieverkkoa käyttäviä kuljetusyrityksiä ja yrityksiä, jotka käyttävät paljon kuljetuksia sekä taksi- ja linja-autoyrittäjiä.

Alueellisesti minkään alueen yrityksiin ei kohdistu erityisen suuria vaikutuksia. Merkittävä osuus toimenpiteistä kohdistuu asuinalueille, joissa liikenteen rauhoittamistoimenpiteiden lisäämisestä

aiheutuva mahdollinen matka-aikojen kasvu tulee keskimäärin olemaan vähäistä alempien nopeusrajoitusten vuoksi.

- **Koskeeko päätös kokonaista ”yritysekosysteemiä”?**

Selkein tunnistettu yritysverkosto/-ekosysteemi on kevyiden sähköisten liikkumisvälineiden palvelutarjoajat, joita on toistaiseksi olemassa pieni ja rajattu joukko. Toimenpide, jossa päivitetään ohjeistusta näille palveluntarjoajille, on suoraan suunnattu tämän toimialan yrityksille.

- **Montako työpaikkaa on kyseessä?**

Muutoksia koskettava työpaikkamäärä on suuri, arviolta tuhansia, mutta vaikutukset ovat lieviä.

- **Onko kyseessä korkeaa erityisosaamista edellyttävät työpaikat?**

Ei tunnistettuja vaikutuksia.

1.2. MIHIN ASIOIHIN ASIAN / PÄÄTÖKSEN VAIKUTUKSET YRITYKSESSÄ / YRITYKSISSÄ KOHDENTUVAT?

- **Mitä vaikutuksia päätöksellä on**

- **henkilöstöön?**

Henkilöstön työtehtävät saattavat muuttua vähäisesti, jos ohjeistukset ja kehitettävät toimintamallit muuttuvat. Työmatkojen turvallisuus paranee. Henkilöstön työmatkaan käytettävä aika saattaa pidentyä vähäisesti, jos liikenteen rauhoittamistoimenpiteet kohdistuvat työntekijöiden työmatkoille.

- **asiakkaisiin?**

Asiointimatkojen turvallisuus paranee. Asiointimatkoihin käytettävä aika saattaa pidentyä vähäisesti.

- **saavutettavuuteen (työntekijät / asiakkaat / logistiikka / pysäköintiin)?**

Fyysinen saavutettavuus / esteettömyys paranee esimerkiksi jalankulkijoiden (työntekijät ja asiakkaat) kadunylityksissä sekä jalkakäytävillä liukkaudentorjunnan parantuessa. Myös pyöräliikenteen saavutettavuus (työntekijät ja asiakkaat) paranee turvallisuuden parantuessa, kun turvallisia risteysalueita parannetaan ja konfliktitilanteet vähenevät. Yleisesti liikenneympäristön turvallisuuden paraneminen poistaa esteitä liikkumiselle, jolloin yhä useampi käyttäjäryhmä voi uskaltautua liikkumaan kaupungissa. Kuljetusten osalta saavutettavien kohteiden määrä ei muutu. Paikallisverkolle kohdistuvat liikenteen rauhoittamistoimenpiteet saattavat vaikuttaa vähäisesti kuljetusaikoihin. Suurin osa kuljetussuoritteesta tapahtuu kuitenkin pääverkolla, joihin liikenteen rauhoittamistoimenpiteitä ei pääosin kohdisteta. Kadunvarsipysäköintiin kohdistuu tonttikatujen pysäköintiperiaatteita toteutettaessa lieviä vaikutuksia, kun joiltakin kaduilta vähennetään pysäköintipaikkoja jalkakäytävien talvihoidon tehostamiseksi. Alueet, joihin periaatteet kohdistuvat, ovat kuitenkin pääasiassa esikaupunkien asuinalueita, joilla yritysten määrä on vähäisempi kuin kantakaupungissa.

- o **toimitiloihin?**

Yrityksen sijoittuminen ja logistiset tarpeet lopulta määrittelevät, millaiseksi päätöksen vaikuttavuus yksittäisen yrityksen / toimitilan kannalta muodostuu. Muutoksella on vähäistä vaikutusta työvoiman liikkumiseen kaduilla ja siten muutoksella voi olla vaikutusta myös yritysten sijaintiin liittyvään houkuttelevuuteen. Vaikutukset voivat olla positiivisia tai negatiivisia, mutta niiden tarkempi määrittely on haastavaa. Kehittämisohjelman yleinen vaikutus on kuitenkin liikenneturvallisuuden paraneminen, joka yleensä mielletään houkuttelevaksi tekijäksi myös toimitilojen sijoittamisen kannalta.

- o **kilpailun edistämiseen aluetasolla tai / ja kaupunkitasolla?**

Muutokset jakaantuvat eri puolille kaupunkia, joten kaupunkitasolla erot ovat vähäisiä.

- o **näkyvyyteen?**

Ei tunnistettuja vaikutuksia.

- **Syntykö asiasta / päätöksestä yritykselle / yrityksille kustannuksia mukaan lukien mahdolliset tulojen menetykset?**

Ohjeistuksessa kevyiden sähköajoneuvojen palveluntarjoajille voi aiheutua kustannuksia tai tulojen menetyksiä, jos ohjeistuksessa pyritään rajoittamaan toimintaa esimerkiksi käyttöaika rajoituksin. Ohjeet ovat kuitenkin luonteeltaan suosituksenomaisia ja ne neuvotellaan yritysten kanssa yhteistyössä.

Turvalliseen talvihoitoon liittyvät tuotekorttien ja urakkaohjelmien päivitykset vaikuttavat myös yksityisiin talvihoitoa suorittaviin yrityksiin. Tuotekorttien ja urakkaohjelmien sisällöstä sovitaan kuitenkin varsinaisissa talvihoitoon liittyvissä sopimuksissa, joten yritykset voivat huomioida kustannuslisäykset toimintaan sopimushinnoissa.

Katutöiden haittojen vähentäminen -hankkeeseen liittyvä toimenpide vaikuttaa katutöitä suorittaviin yrityksiin. Jos hankkeessa edellytetään toimintamalleja, jotka lisäävät esimerkiksi henkilöstön tarvetta, voi tämä aiheuttaa lisäkustannuksia. Urakoitsijat voivat kuitenkin huomioida lisäkustannukset urakoiden tarjoushinnoissaan.

Kustannuksia voi syntyä sellaisille kuljetusyrityksille, joiden käyttämät reitit kulkevat suuressa määrin kaupungin sisällä ja reitit sisältävät runsaasti alemmalla katuverkolla ajoa, jolloin liikenteen rauhoittamisen myötä matka-aikojen vähäinen kasvu yksittäisellä matkalla voi kertaantua.

- **Voiko asia / päätös vaikuttaa yrityksen / yritysten imagoon? Miten?**

Ohjeistuksessa kevyiden sähköajoneuvojen palveluntarjoajille edellytetään turvallisuutta parantavia toimenpiteitä yrityksiltä. Ohjeistusta noudattamalla yritykset voivat todennäköisesti parantaa imagoaan olemalla turvallisuusmyönteisiä. Vastaavasti, jos yritykset eivät noudattaisi ohjeistusta, voisi tällä olla negatiivinen vaikutus yrityksen imagoon.

1.3. MITEN VAIKUTUKSET AJOITTUVAT?

- **Ovatko asian / päätöksen vaikutukset yrityksille / yritysten toimintaedellytyksiin pysyviä / väliaikaisia / ajanjaksosta riippuen vaihtelevia?**

Vaikutukset yrityksiin ovat toimenpiteestä riippuen eri pituisia, mutta useimmiten pysyviä. Kehittämishjelman vaikutukset yrityksiin ovat kuitenkin niin vähäisiä, että minkään yrityksen toimintaedellytyksiin ei ole havaittavissa vaikutuksia.

- **Voidaanko toteutuksen ajoituksella vaikuttaa asiaan?**

Toteutus ajoittuu useille vuosille ja jopa vuosikymmenille toimenpiteestä riippuen. Toimenpiteiden toteutuksen ajoittamisella ei ole havaittavissa merkittävää vaikutuksen suuruuden muutosta.

1.4. MILLAISIA VÄLILLISIÄ VAIKUTUKSIA ASIALLA / PÄÄTÖKSELLÄ VOI OLLA?

- **Voiko asialla / päätöksellä olla**

- **vaikutusta yritysilmastoon alueella / kaupungissa?**

Yritykset voivat kokea asian joko positiivisena, negatiivisena tai merkityksettömänä riippuen omasta toimialasta ja näkökulmasta. Liikenneturvallisuuden kehittäminen koetaan yleensä positiivisena asiana, mutta keinoista liikenneturvallisuuden kehittämiseksi voi olla eroavia näkemyksiä.

- **kokonaiseen yritysverkostoon tai toimialaan?**

Ohjeistuksessa kevyiden sähköajoneuvojen palveluntarjoajille voi aiheutua kustannuksia tai tulojen menetyksiä, jos ohjeistuksessa pyritään rajoittamaan toimintaa esimerkiksi käyttöaikarajoituksin. Ohjeet ovat kuitenkin luonteeltaan suosituksenomaisia ja ne neuvotellaan yritysten kanssa yhteistyössä. Yritysverkosto on toistaiseksi melko pieni, mutta se voi laajentua tulevaisuudessa.

Liikenteen rauhoittamistoimenpiteistä aiheutuvia kustannuksia lisääviä vaikutuksia voi olla kuljetus- ja joukkoliikenneyrityksille, jos niiden reitit kulkevat pääasiassa kaupungin alemmalla katuverkolla. Jos kuljetusten hinnat nousevat, voivat logistiikkakustannukset nousta muillakin yrityksillä. Kustannuksia vähentäviä vaikutuksia voi olla kaikille yrityksille onnettomuuksista aiheutuvien kustannusten vähenemisen vuoksi.

- **ennalta arvaamattomia kerrannaisvaikutuksia?**

Ei merkittäviä kerrannaisvaikutuksia.

- **Miten päätös voi vaikuttaa yritystoimintaan tulevaisuudessa?**

Keskusta-alueiden turvallisuuden parantuminen voi houkuttaa uusia yrityksiä ja lisätä liikevaihtoa. Mielikuva kuljetusten hidastumisesta voi vähentää joidenkin yritysten sijoittumishalua Helsinkiin. Tällaisia yrityksiä voivat olla esimerkiksi paljon raaka-ainekuljetuksia tarvitsevat teollisuusyritykset. Helsingin kantakaupunki on tiheydeltään hyvin korkea, mikä ohjaa tietyn kaltaisia yrityksiä keskustaan. Näiden osalta autoliikenteen matka-aikoihin mahdollisesti tulevien muutosten negatiiviset vaikutukset on arvioitu vähäiseksi. Sen sijaan kävely-ympäristön ja asuinalueiden houkuttelevuus parantaa Helsingin imagoa ja siten voi houkuttaa kantakaupungissa olevien yritysten tarvitsemaa työvoimaa muuttamaan Helsinkiin.

1.5. MITÄ MUITA MAHDOLLISIA VAIKUTUKSIA ASIALLA / PÄÄTÖKSELLÄ VOI OLLA?

- **Onko päätöksellä vaikutuksia tarjonnan monipuolistumiseen**
 - **asukkaiden näkökulmasta?**

Ei tunnistettuja vaikutuksia.

- **muiden yritysten näkökulmasta?**

Ei tunnistettuja vaikutuksia.

- **matkailijoiden näkökulmasta?**

Ei tunnistettuja vaikutuksia.

- **Millaisia vaikutuksia päätöksellä on kaupunkiin?**
 - **Syntyykö päätöksestä kustannuksia kaupungille?**

Kehittämishjelman toimenpiteiden ja niiden jatkotoimien toteuttaminen aiheuttaa kustannuksia. Suurin osa toimenpiteistä liittyy toimintamalleihin, suunnitteluperiaatteisiin, datan käsittelyyn ja yhteistyöhön, joiden kustannukset kaupungille ovat maltillisia. Suurimmat kustannukset tulevat katujen rakentamisesta toimenpiteissä esitettyjen periaatteiden mukaiselle tasolle sekä jalkakäytävien talvihoidon laajentamisesta kaupungin järjestettäväksi.

- **Mahdollistaako päätös hyviä seurausvaikutuksia?**

Liikenneturvallisuus (erityisesti lasten ja nuorten), esteettömyys sekä erityisesti jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden olosuhteet paranevat. Onnettomuuskustannukset ja turvattomuuden tunne vähenevät.

- **Liittyykö asiaan / päätökseen kaupungin kannalta riskejä?**

Jos yksittäiset yritykset päättävät kokemansa haitan vuoksi sijoittua muualle. Päätöksen vaikutavuus huomioiden riskiä voidaan pitää hyvin pienenä.

- **Miten päätös vaikuttaa kaupungin imagoon yritysmuonteisenä kaupunkina?**

Imagon kokeminen voi vaihdella näkökulmasta riippuen. Erityisesti lasten ja nuorten liikenneturvallisuuden, esteettömyyden sekä erityisesti jalankulkijoiden, pyöräilijöiden olosuhteiden parantaminen kaupungissa todennäköisesti parantaa imagoa.

- **Onko asialla vaikutuksia esim. muihin vireillä oleviin tai tuleviin suunnitelmiin, hankkeisiin tms.?**

Osa toimenpiteistä kytkeytyy muihin hankkeisiin, osa toimenpiteistä on itsenäisempiä ja osa jo käynnissä olevia hankkeita. Muut hankkeet ja liittyvät suunnitelmat otetaan huomioon toimenpiteiden tarkemmassa jatkosuunnittelussa.

1.6. VAIKUTUKSIIN REAGOIMINEN

- **Mitä myönteisiä vaikutuksia asialla / päätöksellä on olemassa oleville yrityksille / yritysten toimintaedellytyksille?**
 - **Miten positiivisia vaikutuksia voitaisiin vahvistaa?**

Erityisesti keskusta-alueilla ja kantakaupungissa suurien pyöräilijä- ja jalankulkijamäärien alueille vetovoima ja viihtyisyys paranevat turvallisuuden parantuessa, mikä parantaa yritysten toimintaedellytyksiä. Positiivisia vaikutuksia voi vahvistaa esimerkiksi pysäköinnin, jakelu- ja tavaraliikenteen, joukkoliikenteen, liityntäpysäköinnin, pyöräilyn ja jalankulun muita olosuhteita parantamalla.

- **Mitä kielteisiä vaikutuksia päätöksellä on olemassa oleville yrityksille / yritysten toimintaedellytyksille?**
 - **Miten negatiivisia vaikutuksia voitaisiin lieventää tai poistaa?**

Kevyiden sähköajoneuvojen palveluntarjoajien ohjeistus voi heikentää yritysten toimintaedellytyksiä, jos siinä esitetään aikarajoituksia toiminnalle. Negatiivisia vaikutuksia voidaan lieventää neuvottelemalla ohjeistuksesta yhteistyössä yritysten kanssa, jolloin toimijat voivat itse vaikuttaa ohjeistuksen sisältöön siten, että negatiiviset vaikutukset ovat mahdollisimman lieviä.

Liikenteen rauhoittamistoimenpiteet voivat matkojen kohdistumisesta riippuen johtaa matka-aikojen vähäiseen pidentymiseen. Matka-aikojen kasvulla saattaa olla yrityksille kielteisiä vaikutuksia nousevien logistiikka- ja matkakustannusten myötä. Negatiivisille vaikutuksille voidaan tunnistaa lieventäväksi tekijäksi se, että rauhoittamistoimenpiteet koskettavat pääosin vain alemmaa paikalliskatuverkkoa eivätkä lainkaan suurimman liikennesuoriteosuuden moottoriväyliä. Rakenteelliset rauhoittamiskeinot sijoittuvat tonttikaduille ja alemman luokan kokoojakaduille, joilla vaikutukset matka-aikoihin ovat pienempiä kuin korkeamman nopeustason väylillä.

Tavarankuljetusten olosuhteita parantamalla voidaan kompensoida mahdollista matka-ajan kasvua. Esimerkiksi jakeluliikenteen lastauspaikkoja lisäämällä ja pysäköintimahdollisuuksia parantamalla voidaan vähentää lastauspaikan etsimiseen kuluvaa aikaa.



Helsinki

Kaupunkiympäristön toimiala huolehtii Helsingin kaupunkiympäristön suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta, rakennusvalvonnasta sekä ympäristöön liittyvistä palveluista.